

EU har bidraget til dansk vækst i 50 år

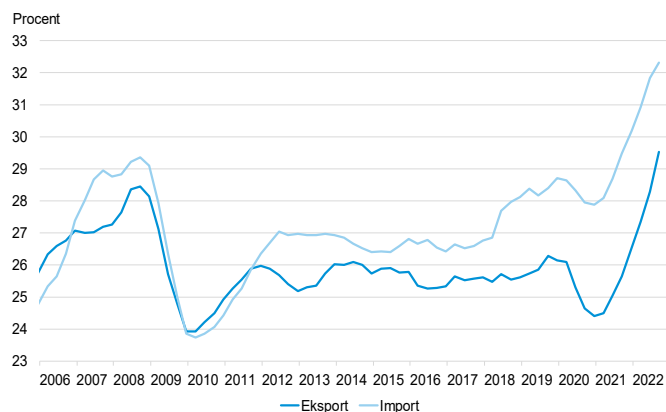
Det danske EU-medlemskab har i årtier været en stor gevinst for dansk økonomi. EU's indre marked har været en drivkraft for danske virksomheders eksport, internationale værdikæder og produktivitet, og der er mere at hente. Det bør derfor være en dansk topprioritet at sikre et dybere og mere effektivt indre marked.

Handel med EU får stigende økonomisk betydning

EU har stor betydning for dansk økonomi

Danmarks samhandel med EU er steget til et historisk højt niveau og udgør en stigende andel af BNP. Danmarks samlede handel med landene i EU og landene, der indgår i det indre marked, udgjorde i 2022 1.900 mia. kr. Det svarer til halvdelen af Danmarks samlede handel med udlandet.

Handlen med EU får stigende betydning for dansk økonomi
Dansk eksport og import med EU27 i pct. af BNP. Opgjort i løbende priser

Kilde: Danmarks Statistik

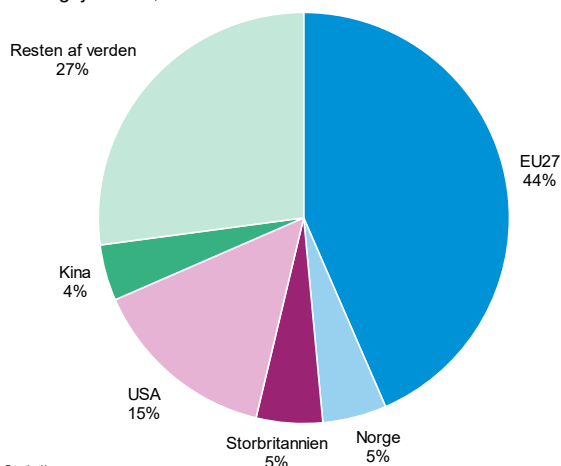
EU har været motor for dansk vækst i 50 år

Det danske EU-medlemskab har været en ubetinget økonomisk succes. I de 50 år, hvor Danmark har været medlem, har EU/EF ageret motor for den vækst og velstand, vi har oplevet i Danmark. Det tog fart med Den Europæiske Fællesakt fra 1987, hvor grundstenene til EU's indre marked blev lagt. Det indre marked har sidenhen været garant for den frie bevægelighed af varer, tjenesteydelser, kapital og arbejdskraft samt løbende harmonisering af regler og standarder for varer.

Det indre marked skaber gode forudsætninger for eksport til EU

Integrationen af de europæiske markeder har skabt gode forudsætninger for, at virksomheder i EU-landene gnidningsfrit har kunnet eksportere varer til de 27 EU-lande og sammensætte deres værdikæder på en mere effektiv måde. Det indre marked har på mange måder skabt et nyt hjemmemarked for danske virksomheder, hvor virksomhederne frit kan handle med 26. mio. virksomheder og 500 mio. forbrugere.

Fordelingen af dansk eksport
Eksport af varer og tjenester, 2022

Kilde: Danmarks Statistik

Eksport til lande i det indre marked lå på 930 mia. kr. i 2022

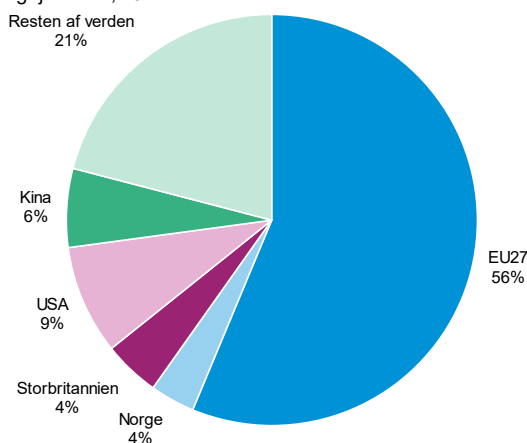
For danske virksomheder er det europæiske marked helt essentielt, da virksomhederne afsætter mange af deres varer og tjenester til andre EU-lande. Samlet set eksporterede Danmark varer og tjenester for 836 mia. kr. til EU-landene i 2022, mens eksporten lå på 930 mia. kr., hvis man medtager alle de lande, der indgår i EU's indre marked, herunder EØS-landene. Som samlet enhed udgør andelen af eksport til EU-landene 44 pct. af Danmarks samlede eksport. Det gør EU til Danmarks klart største eksportmarked.

EU's indre marked afføder ca. 510.000 danske arbejdspladser

Derudover afføder eksport til landene i EU's indre marked, ifølge Danmarks Statistik og DI's egne beregninger, lidt over 510.000

danske eksportarbejdspladser. Det svarer til seks ud af ti danske eksportjobs. Landene i det indre marked udgør dermed rygraden i dansk eksport.

Fordelingen af dansk import
Import af varer og tjenester, 2022

Kilde: Danmarks Statistik

Over halvdelen af importen kommer fra EU

Der er ligeledes en stor andel af Danmarks import, der kommer fra EU. Over halvdelen af de varer og tjenester, vi importerer i Danmark er fra markederne i EU. Fælles standarder på varer og nedbrydningen af handelsbarrierer og toldmure har gjort det nemmere og mere smidigt for både forbrugere og virksomheder at importere varer og tjenester indenfor EU.

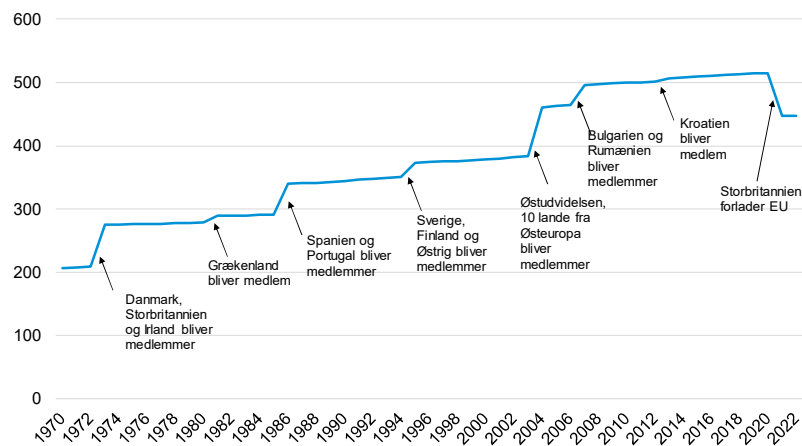
EU fordoblet siden Danmarks indtrædelse

EU's indre marked har mange fordele

Med de mange udvidelser er EU's indre marked vokset markant de sidste 50 år. Udvidelserne har medført en kraftig stigning i antallet af potentielle kunder for dansk eksport. Ved Danmarks indtrædelse i EF-samarbejdet var befolkningen i EU ca. 200 mio. mennesker, mens ca. 450 mio. mennesker var en del af EU i 2022. EU's samlede økonomi er desuden blevet firedoblet i størrelse siden Danmarks indtræden i 1973.

EU - et marked med 500 millioner kunder

Samlet befolkning i EU, mio. personer

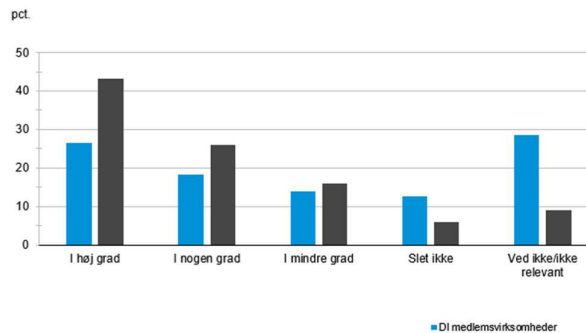
Kilde: FN World Data

Langt de fleste virksomheder har gavn af det indre marked

Ifølge virksomhederne selv, nyder mange stor gavn af det indre marked. I den seneste undersøgelse i DI's virksomhedspanel svarer 69 pct. af DI's medlemsvirksomheder med salg til udlandet, at de i høj eller i nogen grad har gavn af det indre marked. Tallet er på 45 pct. for DI's virksomheder som helhed. Blot 13 pct. svarer, at de slet ikke har gavn af det indre marked.

Knap 70 pct. af DI's medlemsvirksomheder med salg til udlandet har i høj eller i nogen grad gavn af EU's indre marked

I hvilken grad har din virksomhed haft gavn af EU's indre marked?

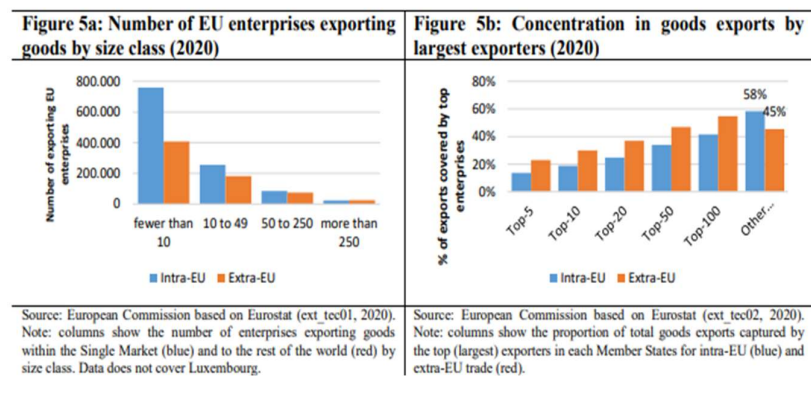
Ann.: 707 virksomheder i alt. Heraf 402 med salg til udlandet og 305 uden.
Kilde: DI's Virksomhedspanel, spørgeundersøgelse gennemført i december 2022

Komparative fordele for virksomheder

Det indre marked har bidraget til, at virksomheder kan udnytte deres komparative fordele og opnå specialiseringsgevinster. I Danmark har vi eksempelvis særligt specialiseret os indenfor udvikling af grønne løsninger og teknologier, der skal være med til at løse de klimaudfordringer, vi står overfor nu og i fremtiden.

Lavere priser og mere kvalitet

Samtidig har den øgede konkurrence mellem virksomheder i EU bidraget til øget velstand, lavere priser og mere kvalitet til gavn for forbrugerne.

Fordele for små og mellemstore virksomheder

Det er særligt de små- og mellemstore virksomheder (SMV), der har nydt godt af fordelene ved det indre marked. Det indre marked er den primære aftager af SMV'ernes varer og services.

EU har bidraget til SMV'ers internationalisering og konkurrenceevne

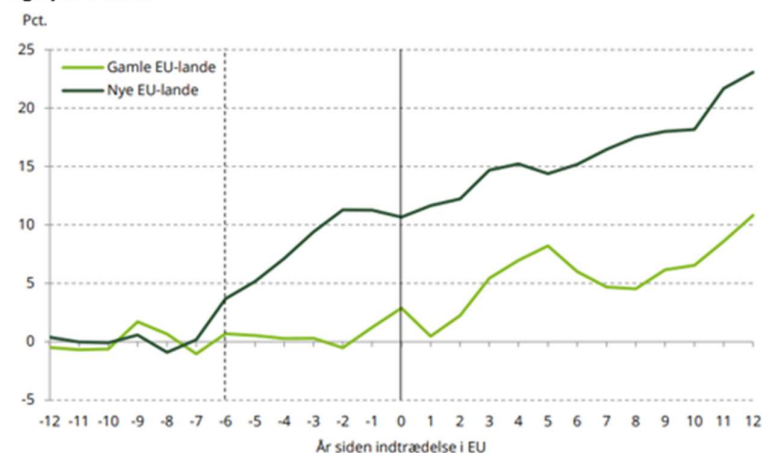
Ifølge Eurobarometer fra 2020 var det 23 pct. af alle SMV'er, der eksporterede til det indre marked, hvorimod 9 pct. eksporterede til europæiske lande uden for det indre marked og 4 pct. til Nordamerika. Det indre marked har dermed styrket SMV'ernes internationalisering og konkurrenceevne.

Kraka/Deloitte-analyse viser produktivetsgevinster ved medlemskab

Store produktivetsgevinster ved medlemskab

I 2021 foretog Kraka i samarbejde med Deloitte en undersøgelse af de økonomiske gevinster ved dansk EU-medlemskab. Ved hjælp af syntetisk kontrol og begivenhedsanalyse sammenholdt man den kontrafaktiske situation, hvor Danmark ikke var indtrådt i EU med den virkelige situation, hvor Danmark er indtrådt i EU. Ud fra dette har man kortlagt de økonomiske fordele ved EU-medlemskabet.

Procentvis forskel mellem det faktiske og syntetiske BNP pr. beskæftiget for gamle og nye EU-lande

Kilde: Kraka/Deloitte

Gennemsnitligt løft i produktiviteten på knap 7 pct

Analysen estimerer, at Danmark får et gennemsnitligt løft i produktiviteten på knap 7 pct. Det svarer til en ekstra indkomst på 47.500 kr. om året for en gennemsnitlig beskæftiget dansker, som følge af vores EU-medlemskab. Denne produktivitetsgevinst svarer til et permanent løft af BNP på ca. 140 mia. kr. opgjort i 2020-priser og niveau.

Lav pris for medlemskab

Den gevinst skal ses i sammenhæng med Danmarks nettoindbetaling til EU, der udgjorde ca. 9 mia. kr. i 2019. Danmarks bidrag til EU er dermed en lille pris at betale i forhold til den enorme økonomiske gevinst, der er at hente ved EU-medlemskabet.

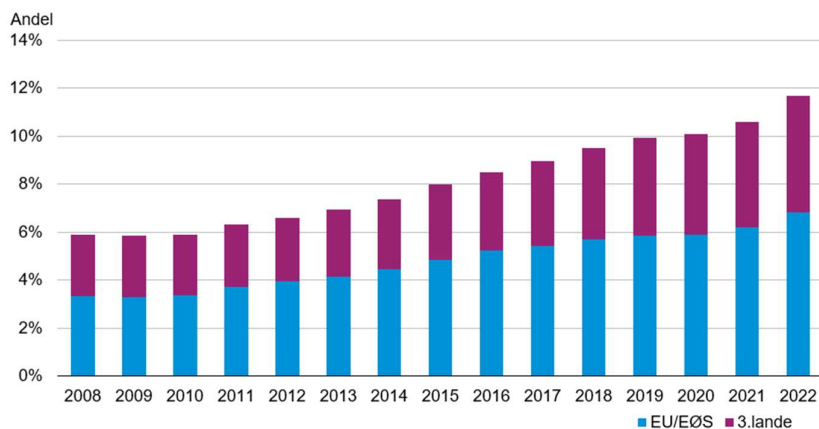
Arbejdskraftens frie bevægelighed er et grundprincip i EU

Lettere at rekruttere udenlandsk arbejdskraft

Arbejdskraftens frie bevægelighed har siden unionens oprettelse været et af grundprincipperne i EU. Alle arbejdstagere i EU har ret til bevægelighed og ophold, ret til indrejse og ophold for familiedømmede, og ret til at arbejde i en anden medlemsstat og blive behandlet på lige fod med statsborgere i denne medlemsstat.

Fordobling i hvor stor en andel den internationale arbejdskraft udgør af alle lønmodtagere i Danmark - gælder både dem fra EU/EØS og 3. lande

Andel af fuldtidsbeskæftigede lønmodtagerne med et udenlandsk statsborgerskab

Kilde: Jobindsats.dk

Den frie bevægelighed af arbejdskraft har været til stor gavn for danske virksomheder, da det har givet mulighed for at rekruttere arbejdskraft i hele EU uden en lang række administrative byrder til følge. I dag er der næsten 180.000 statsborgere fra andre EU-lande ansat i Danmark, hvilket udgør tæt på 8 pct. af det samlede antal fuldtidsbeskæftigede i Danmark. Siden 2008 er der sket en fordobling i andelen af fuldtidsbeskæftigede fra EU/EØS-lande i Danmark.

Arbejdskraft fra EU har ikke påvirket danske arbejdstagere

De mange medarbejdere fra andre EU-lande har været afgørende for væksten og beskæftigelsen i Danmark. Selvom andelen er af international arbejdskraft er steget kraftigt det seneste årti, er ledigheden i Danmark på et historisk lavt niveau.

UK mangler 330.000 arbejdstagere efter Brexit

Vigtigheden ved den fri bevægelighed af arbejdskraft understreges af de erfaringer Storbritannien har gjort sig i forbindelse med brexit. Storbritanniens udtræden af EU har resulteret i en mangel på omkring 330.000 arbejdstagere.

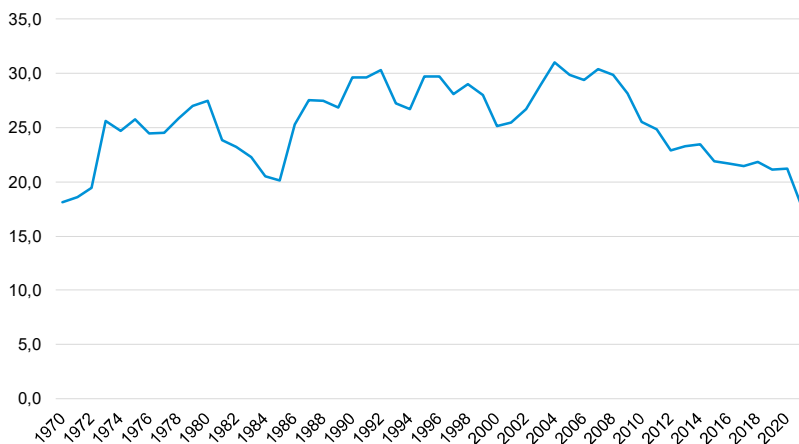
EU fylder mindre i verdensøkonomien

EU i verden

EU har i de sidste 10 år været igennem en turbulent periode – først finans- og gældskrisen, sidenhen Storbritanniens udtrædelse af unionen og senest energikrisen, der i særdeleshed har ramt Europa hårdt. Det har resulteret i lav vækst sammenlignet med resten af verden og resulteret i, at EU's økonomi som andel af verdensøkonomien er skrumpet. Det er ikke ensbetydende med, at EU-samarbejdet er blevet mindre vigtigt - tværtimod.

EU's økonomi som andel af verdensøkonomien

EU's andel af den samlede verdensøkonomi (i løbende USD), procent

Kilde: FN World Data

EU stærkere globalt end Danmark på egen hånd

Særligt for en lille åben økonomi som Danmark, giver internationalt samarbejde og samhandel store gevinster. Som samlet blok står EU stærkere, når der skal forhandles nye handelsaftaler, end hvis Danmark på egen hånd skulle forhandle disse aftaler.

EU har indgået mange frihandelsaftaler de sidste 10-15 år

De sidste 10-15 år har EU indgået en lang række handelsaftaler med eksempelvis Japan, Canada, Sydkorea og Vietnam, hvilket har åbnet for nye eksportmarkeder for danske virksomheder. I øjeblikket er EU i gang med at forhandle store handelsaftaler med Mercosur-handelsblokken (Argentina, Brasilien, Paraguay og Uruguay) og Indien, som vil åbne mange nye markedsmuligheder.

Flere handelsaftaler er godt for dansk økonomi

I et dansk perspektiv bør EU i fremtiden indgå flere handelsaftaler for at styrke den globale handel og sikreeuropæiske virksomheder udvidet adgang til de globale markeder. Det er afgørende for, at europæiske virksomheder kan realisere potentialet i væksten på de globale markeder.

Et mere effektivt og dybere indre marked**Endnu et uforløst potentiale i det indre marked**

EU's indre marked har været en stor gevinst for dansk økonomi, og der er tilmed mere at hente. Det er derfor vigtigt, at det bliver prioriteret politisk, at det indre marked løbende udvikler sig, og at de tekniske handelsbarrierer, der fortsat findes, bliver nedbrudt. Det vil sikre et mere effektivt og dybere indre marked.

Opgør med nationale særregler

For at udnytte potentialet i EU's indre marked kræves det, at man tager et opgør med nationale særregler. 37 pct. af DI's eksporterende

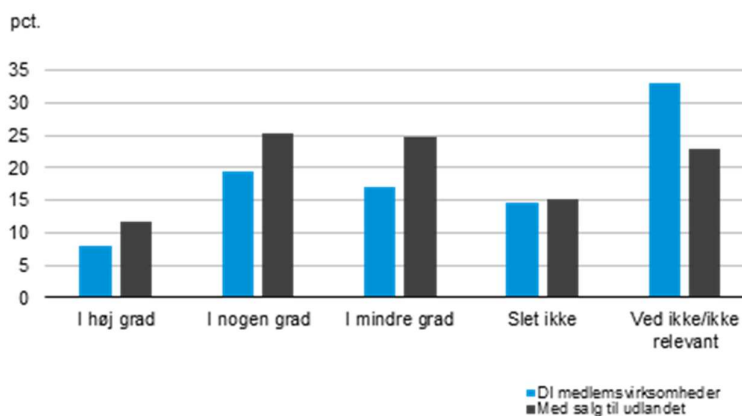
Fælles regler skal overholdes og håndhæves

virksomheder tilkendegiver, at de møder administrative byrder og nationale særregler. National teknisk lovgivning, som stiller særlige krav til produkter og tjenester, bør kun kunne forekomme, hvis medlemsstaten kan godtgøre, at lovgivning er nødvendig og eneste mulighed for at værne om sundhed og sikkerhed i landet.

Derudover bør man i højere grad have fokus på, at fælles regler overholdes. 62 pct. af DI's eksporterende virksomheder beretter om, at de i høj, nogen eller mindre grad oplever, at de fælles EU-regler anvendes, håndhæves eller fortolkes forskelligt fra land til land. Fælles EU-regler skal omsættes korrekt til national lov og fungere efter hensigten. Det gælder blandt andet servicedirektivet, som stadig ikke er implementeret fuldt ud i alle medlemslande. Det er desuden vigtigt, at Kommissionen og medlemslandene fortsat er med til effektivt at håndhæve EU's konkurrenceregler, da konkurrence både i EU og på verdensplan er motoren til fremtidens vækst.

62 pct. af DI's eksporterende medlemsvirksomheder oplever, at de fælles EU-regler håndteres forskelligt fra land til land.

I hvilken grad har din virksomhed oplevet, at EU-regler bliver anvendt, håndhævet eller fortolket forskelligt fra land til land i EU's indre marked? (bemærk at UK efter Brexit ikke længere er omfattet af EU's indre marked)

Anm.: 707 virksomheder i alt. Heraf 402 med salg til udlandet.

Kilde: DI's Virksomhedspanel, spørgeundersøgelse gennemført i december 2022

EU bør implementere et europæisk standardiseringssystem

Mange virksomheder oplever desuden, at der er mange byrder forbundet med fraværet af et velfungerende fælleseuropæisk standardiseringssystem. Derfor bør EU sikre europæisk standardiseringssystem, der muliggør hurtig harmonisering af standarder med

udgangspunkt i markedets behov og som giver mulighed for harmonisering af europæiske og internationale standarder.

**Sikre fri bevægelighed
for data, energi og af-
faldsressourcer**

EU bør derudover udbygge det indre marked for data, energi og affaldsressourcer. Det er vigtigt, at data kan bevæge sig frit på det indre marked, da data er en altafgørende ressource for den digitale udvikling på tværs af alle sektorer og brancher. Derudover bør transmissionsnettene til transport af el udbygges, så det bliver lettere at transportere el på tværs af landegrænser. På den måde kan vi bedre udnytte den energi, vi producerer i EU. Derudover modvirker reglerne om transport af affald, at affald genanvendes og bruges som ressource. Derfor bør EU arbejde for, at affald omfattes af reglerne for varernes frie bevægelighed.

**Stærk platform i forbin-
delse med EU-
formandskab i 2025**

Det danske EU-formandskab i andet halvår 2025 giver en stærk platform for at sætte denne agenda øverst på EU's dagsorden. Moderniseringen af det indre marked skal være med til at fremtidssikre EU, så Danmark og danske virksomheder fortsat kan nyde godt af de økonomiske gevinster ved EU-samarbejdet.